

RAADSVERGADERING : 31 mei 2018
AGENDAPUNT : 11
RV NUMMER : 035

ONDERWERP : Evaluatie en gewijzigde regeling financiële ondersteuning chronisch zieken en gehandicapten 2018

PORTEFEUILLEHOUDER : M. van Dijk

KORTE INHOUD :

In 2016 is afgesproken dat de regeling financiële ondersteuning chronisch zieken en gehandicapten geëvalueerd zou worden en dat op basis van de uitkomsten van de evaluatie besloten zou worden of de regeling, al dan niet in gewijzigde vorm, gecontinueerd zou worden.

In bijgevoegde evaluatie worden de bevindingen van de inwoners, de Cliëntenraad Werk en Inkomen, de Wmo-raden en de uitvoeringsorganisatie beschreven. Daaruit volgen conclusies en volgen aanbevelingen hoe de regeling in de toekomst vorm gegeven zou kunnen worden. De colleges hebben besloten akkoord te gaan met het voortzetten van de regeling in gewijzigde vorm. De nieuwe regeling is bijgevoegd.

Om de gewijzigde regeling uit te kunnen voeren is extra budget nodig. De raad wordt voorgesteld deze extra middelen ten laste te brengen van de reserve sociaal domein. De regeling zal pas worden uitgevoerd wanneer er door de Raad goedkeuring gegeven is over het beschikbaar stellen van de benodigde middelen.

Voorstel / Advies

- Kennis nemen van de evaluatie financiële ondersteuning chronisch zieken en gehandicapte minima BMWÉ.
- Kennis nemen van de Beleidsregel financiële tegemoetkoming eigen risico zorgkosten BMWÉ 2018
- De benodigde extra middelen van € 183.000,-- om de regeling in gewijzigde vorm uit te kunnen voeren ten laste te brengen van de reserve sociaal domein. En de begroting overeenkomstig te wijzigen.

Inleiding

Per 1 januari 2015 zijn de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de Compensatieregeling Eigen Risico (CER) verdwenen. Het budget van deze regelingen is (met een korting) naar gemeenten gegaan en is bestemd voor de nieuwe ondersteuningstaken in het sociaal domein.

Gemeenten hebben de beleidsvrijheid gekregen om het budget binnen het sociaal domein in te zetten. *Het doel is om ondersteuning op maat te leveren, via bijvoorbeeld de bijzondere bijstand en de Wmo voor mensen met een chronische ziekte of handicap.*

Met ingang van 1 januari 2016 boden de BMW-gemeenten een financiële compensatie aan chronisch zieke en gehandicapte minima om te voorkomen dat inwoners financiële problemen kregen wanneer zij gebruik moesten maken van zorg en om zorgmijding te voorkomen:

Bij volledig gebruik van het eigen risico in een jaar wordt bij het:

- 1ste jaar 50% van het eigen risico vergoed;
- 2de jaar 75% van het eigen risico vergoed;
- 3de en daarop volgende jaren 100% van het eigen risico vergoed.

Toen in december 2016 het besluit genomen is om chronisch zieken en gehandicapten op deze wijze financieel te ondersteunen, is ingestemd met een evaluatie van deze regeling eind 2017. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie zou bekeken worden of de regeling ook voor 2018 en verder ingezet zou worden.

Mogelijke maatregelen en beoogd effect

Uit de evaluatie die in september en oktober 2017 is uitgevoerd, kwam het volgende naar voren.

Het daadwerkelijk gebruik van de regeling is veel lager dan in 2016 de verwachting was. Het lagere gebruik kwam mogelijk doordat de regeling pas in december 2016 is ingevoerd, waardoor de eerste communicatie over deze regeling pas in 2017 plaats kon vinden. Dit kwam ook naar voren uit gesprekken met medewerkers van Werkplein Ability. Uit deze gesprekken kwam ook naar voren dat de regeling lastig uit te leggen was naar klanten toe, wat tot gevolg kan hebben gehad dat minder mensen dan verwacht, gebruik van deze regeling hebben gemaakt. Een andere reden waardoor de uitgaven in 2016 en 2017 lager zijn dan begroot, is het feit dat ziekenhuizen vaak pas laat bij de zorgverzekeraar declareren. Hierdoor weten inwoners pas laat of zij hun volledig eigen risico hebben verbruikt en of zij recht hebben op de regeling. In 2018 komen om die reden nog declaraties binnen over zorgjaar 2016 en 2017. Bij deze regeling is dus sprake van het zogenaamde na-ijl effect.

Inwoners die wel gebruik hebben gemaakt van de compensatie die de gemeente bood, zijn blij met de compensatie van het eigen risico en zijn blij met de hoogte van de vergoedingen en het feit dat er geen vermogenstoets wordt gehanteerd¹. Wel vinden zij de opbouw van de regeling ingewikkeld en heeft een aantal leden van de nieuwe Cliëntenraad Werk en Inkomen BMW in november 2017 aangegeven liever te zien dat de vergoeding ieder jaar dezelfde hoogte heeft. De Cliëntenraad Werk en Inkomen ziet daarnaast graag jaarlijks het volledig eigen risico vergoed voor alle minima, de wmo-raden en de uitvoeringsorganisatie zijn van mening dat een deel van het eigen risico door de gemeente vergoed dient te worden om wel de bewustwording over de kosten van de zorg bij inwoners te behouden.

De uitvoeringsorganisatie vindt de huidige regeling lastig uit te voeren, maar zou wel graag zien dat er een compensatie blijft voor inwoners die hoge zorgkosten hebben. Wensen vanuit de uitvoering zijn dat er heldere afspraken komen over de termijnen waarop inwoners een aanvraag in kunnen dienen en dat er een vast compensatiebedrag per jaar gaat gelden. Ook is de wens om inwoners die structureel bijna hun volledig risico opmaken te compenseren.

¹ Dit geldt niet voor de wmo-raden. Zij vinden het wel goed dat er compensatie is voor inwoners met een laag inkomen en hoge zorgkosten, maar een aantal personen van de wmo-raden zijn niet blij met het feit dat er geen vermogenstoets geldt voor deze regeling.

Doelstelling van de gemeente:

De BMW gemeenten willen in de eerste plaats chronisch zieke en gehandicapte inwoners met beperkte financiële draagkracht ondersteunen. Daarnaast willen zij zorgmijding onder inwoners met een laag inkomen voorkomen.

Mogelijke manier om de doelstelling te behalen:

Om zorgmijding te voorkomen, is compensatie van (een deel van) het eigen risico een goede manier. Dit kan op verschillende manieren. Dit kan door een financiële tegemoetkoming achteraf, zoals momenteel het geval is of door binnen de collectieve ziektekostenverzekering het eigen risico (deels) af te kopen. Omdat inwoners voor het eind van het jaar hun keuze voor een ziektekostenverzekering moeten maken en op dit moment het afkopen van het eigen risico binnen de collectieve ziektekostenverzekering van Menzis niet door de gemeente is ingekocht, wordt aanbevolen om voor het jaar 2018 wederom een financiële tegemoetkoming te bieden aan inwoners met een laag inkomen en hoge zorgkosten. Gezien de uitkomsten van de evaluatie heeft het college besloten wel weer een regeling financiële ondersteuning aan onze minima te bieden, omdat zowel inwoners, medewerkers van Werkplein Ability, de cliëntenraad Werk en Inkomen BMW als de voorzitters van de wmo-adviesraden positief waren over een compensatie van het eigen risico. De oude regeling liep af op 31 december 2017 en meerdere inwoners hebben al declaraties ingediend over het zorgjaar 2018, omdat zij hun volledig eigen risico al hebben verbruikt. Deze inwoners kunnen momenteel niet gecompenseerd worden en verkeren in onzekerheid of er al dan niet opnieuw een compensatie wordt geboden. Om die reden dient er zo snel mogelijk een nieuwe regeling van te komen. De colleges hebben besloten de regeling wel anders in te richten dan voorheen, waarbij de nieuwe regeling bij moet dragen aan zowel het besef bij inwoners over de kosten van zorg, maar waarbij ook zorgmijding wordt voorkomen. Tevens is de nieuwe regeling beter betaalbaar voor de gemeenten dan de voorgaande regeling. De colleges hebben besloten alleen inwoners die hun volledig eigen risico verbruiken deels te compenseren. Deze inwoners wordt over 2018 een compensatie geboden van € 265,--. Er zal geen vermogenstoets gelden bij de regeling. De regeling zal pas worden uitgevoerd wanneer er door de Raad goedkeuring gegeven is over het beschikbaar stellen van de benodigde middelen.

Mogelijke risico's:

Door een drempelbedrag in te stellen wat inwoners zelf dienen te betalen, kan het zijn dat inwoners alsnog zorg gaan mijden. Eén van de doelstellingen van de gemeente wordt dan niet gehaald.

Door niet langer een getrapte vergoeding te bieden, worden chronisch zieken die langdurig hoge kosten hebben evenveel gecompenseerd als inwoners met een laag inkomen die één jaar hoge zorgkosten hebben door bijvoorbeeld ziekenhuisopname. De langdurigheid valt dus volledig weg met de invoering van deze regeling.

Door alleen inwoners te compenseren die hun volledig eigen risico verbruiken wordt niet aan de wens van Werkplein Ability voldaan om ook inwoners te compenseren die jaarlijks hoge zorgkosten hebben, maar net niet hun volledig eigen risico opmaken.

Het gebruik van de regeling is lastig in te schatten. Het zou dus kunnen zijn dat meer dan de geschatte 1.100 personen een aanvraag voor compensatie van het eigen risico gaan indienen, waardoor de kosten hoger uitvallen dan voorspeld. Wanneer het gebruik lager zal zijn, zullen de kosten lager uitvallen.

Doordat declaraties in een volgend zorgjaar ingediend kunnen worden, is er altijd sprake van het n-ijl effect.

Het begrote gebruik over zorgjaar 2018 zal niet allemaal daadwerkelijk uitgekeerd kunnen worden in boekjaar 2018, omdat nog niet alle inwoners op dat moment al weten of zij hun volledig eigen risico hebben verbruikt. Inwoners kunnen ook in 2019 nog aanspraak maken op de regeling 2018, waardoor er in 2019 ook kosten gemaakt zullen worden.

Uitvoering

- **Financiële consequenties:**

Op basis van het verwachte verbruik 1.100 personen en de uitvoeringskosten van 40.000 zijn de lasten: € 331.500,--.

In de financiële kaders (vastgesteld in juni 2017) is een structureel budget beschikbaar gesteld van € 148.500,--. Derhalve is er sprake van een structureel tekort van € 183.000,--.

Aangezien de huidige financiële kaders onvoldoende ruimte geven voor deze (aangepaste) regeling wordt de regeling voor één jaar vastgesteld waardoor de middelen kunnen worden onttrokken aan de reserve sociaal domein.

De geactualiseerde raming van de reserve is als volgt:

	Reserve Sociaal Domein	Reserve Beleids 3D	Reserve WMO	Reserve Decentralisaties		
2017	Bedum	De Marne	Winsum	Eemshard	BMWE	
Stand per 1-1-2017	1.205.000	996.000	2.150.000	2.069.000	6.420.000	cf. jaarrekening 2016 (na resultaat bestemming)
Saldo 2017 (jeugd)	-341.059	-308.408	-401.502	-650.879	-1.701.848	cf. Monitor Q3
Saldo 2017 (wmo)	612.039	376.365	132.661	482.219	1.603.284	cf. Monitor Q3
Saldo 2017 (beleid Participatie)	-16.625	-16.625	-16.625	-16.625	-66.500	cf. Monitor Q3
SD (saldo inkomsten uitgaven Jeugd/ WMO)	254.355	51.332	-285.466	-185.285	-165.064	cf. Monitor Q3
Incidentele posten uitvoeringsbegroting	-199.544	-197.249	-228.131	-398.864	-1.023.788	cf. Monitor Q3
Dekking CER	-73.046	-78.772	-80.783	-153.398	-385.000	cf. Monitor Q3
Hoger tekort Jeugdzorg	-159.000	-143.000	-189.000	-310.000	-801.000	Hoger tekort dan waar in Q3 mee is gerekend
Geraamde stand ultimo 2017	1.027.765	628.311	1.366.620	1.021.452	4.044.148	
NB: Kan gaan afwijken van de werkelijke stand o.b.v. resultaat bestemming n.a.v. de jaarrekening 2017						
2018						
Formatieuitbreiding Casemanagement CJG	-35.105	-31.710	-41.370	-66.815	-175.000	
Formatie Wmo-loket		-56.000			-56.000	Lokale mutatie De Marne
Advies inzake Taalhuizen	-19.185	-18.469	-24.892	-28.954	-91.500	
Incidentele posten uitvoeringsbegroting	-143.487	-136.692	-162.406	-279.775	-722.360	cf. financieel kader
Tekort Jeugdzorg 2018	PM	PM	PM	PM	PM	Nog niet kunnen bedijferen
Dekking CER 2018	-36.490	-35.209	-42.914	-68.387	-183.000	Voorliggend voorstel CER 2018
Dekking aflopende regeling 2016+10'7	PM	PM	PM	PM	PM	Nog niet kunnen bedijferen
					-	
Geraamde stand ultimo 2018	793.498	350.231	1.095.038	577.521	2.816.288	

- **Communicatie:**

Middels bijgevoegd persbericht worden inwoners op de hoogte gesteld van de nieuwe regeling. Tevens zullen de klanten van Werkplein Ability ingelicht worden door informatie in de nieuwsbrief van Werkplein Ability.

Het persbericht zal pas uitgaan na goedkeuring door de raden over het beschikbaar stellen van de benodigde middelen.

- **Evaluatie:**

In oktober 2018 dient een tussenevaluatie plaats te vinden op basis waarvan besloten kan worden om de regeling ook na 2018 voort te blijven zetten.

Bijlagen en achterliggende documenten

- Memo 'Evaluatie financiële ondersteuning chronisch zieken en gehandicapten'
- Bijlage scenario's (uitwerking van scenario 4)
- 'beleidsregel financiële tegemoetkoming eigen risico zorgkosten BMWÉ' (ter publicatie in het elektronisch gemeentebblad). Voor iedere gemeente afzonderlijk bijgevoegd.
- Persbericht

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Bedum,

drs. E. van Lente, burgemeester,

R. Wiltjer, secretaris.